

Boven-Slinge Varsseveld

Zoals op de website vermeld is de Boven-Slinge beslist geen saai kanaaltje wat alleen dient om zo snel mogelijk af te voeren voor het boerenland. Men heeft circa 75 jaar geleden wel veel stukken aangelegd om te waterstand beter te kunnen reguleren, maar er is veel meer te vertellen. Het is geen kanaal maar een echte stromende beek.

Verschil in waterstanden en stroming

Wat bijzonder is aan dit stuk van de Boven-Slinge is dat u door het jaar heen zeer verschillende waterstanden en stroomsnelheden kunt waarnemen, afhankelijk van het weer en het jaargetijde. In de winter kan het zijn dat men een zeer snel stromende en brede beek ziet terwijl in een droge zomer het helemaal droog kan staan.

In de laatste jaren waren de winters mild en was er weinig ijs. Dat was wel anders tijdens de mobilisatie in de winter van 1939-1940.

Toen na een overstroming van de Boven-Slinge de vorst inzette kon het water niet meer weg. In februari 1940, moesten de genietroepen bij de Kieftenbrug gaten boren in het ijs en met springstof stukken ijs moest opblazen om gevaarlijke toestanden te vermijden. Er stand een artikel met foto's over dit voorval in de Graafschapbode.

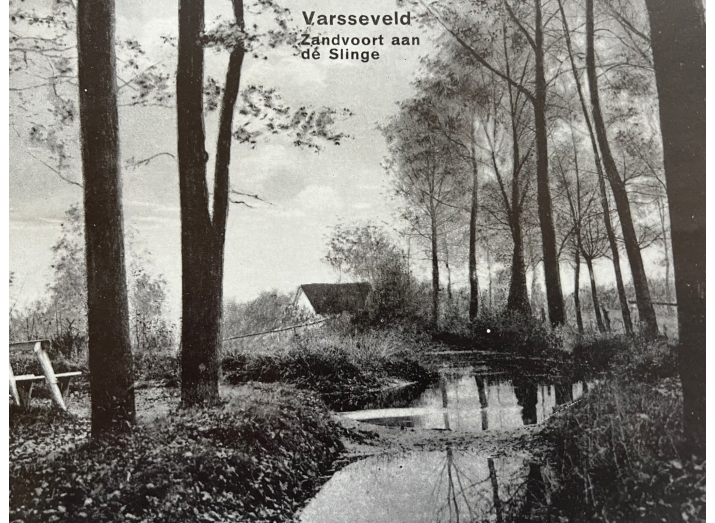
De verwoede strijd tegen ijs en water bij Varsseveld.

Vijf lange dagen heeft in de Slingebeek bij Varsseveld een verwoede strijd geheerscht tegen ijs en water, welke met een ramp voor deze omgeving dreigden. Dank zij echter de doortastendheid en voortvarendheid van den energieken burgemeester van Wisch, den heer J. J. G. Boot, die een uitstekende samenwerking tusschen waterschap, genie en gemeente tot stand wist te brengen, en dank zij de groote ambitie, waarmee de strijd gevoerd werd, kon gelukkig de overwinning behaald worden, niettegenstaande op enkele plaatsen verlies moest worden gemeld. Woensdagmiddag van de vorige week zijn eenige manschappen van de genie begonnen om met behulp van compressors het ijs bij en onder de verschillende bruggen te verwijderen. Donderdag en Vrijdag zijn deze werkzaamheden voortgezet. In den loop van Vrijdagmiddag echter nam de was in de beek belangrijk toe en vreezende, dat op deze wijze het gestelde doel niet bereikt zou worden, werd wederom de hulp van den territoriaal bevelhebber van Overijssel en Gelderland, Kolonel J. Dwars, ingeroepen. Dienzelfden avond nog werden onder zijn leiding proeven genomen met het laten springen der ijsbanken. Het goede resultaat dezer proeven en een langdurige conferentie ten gemeentehuize hadden tot gevolg, dat Zaterdagmorgen 40 manschappen der genie te Varsseveld arriveerden om met behulp van krachtige springstoffen het ijs uit de beek te doen verwijderen. Hoewel deze werkzaamheden een vlot verloop hadden en geheel afdoende bleken te zijn, nam de toevoer van water boven de beek dermate toe, dat een ramp zich dreigde te voltrekken. Zaterdagavond arriveerden nog 35 manschappen ter assistentie en den geheelen nacht is op volle kracht doorgewerkt. In den loop van Zondag slaagde men er in de beek geheel ijsvrij te krijgen. Ondanks het krachtadig optreden kon niet voorkomen worden, dat de dijk boven de Fukkinkbrug op twee plaatsen doorbrak, waardoor een deel van de omgeving van Varsseveld onder water liep. Deze beide breuken konden Zondag worden hersteld. Hulde willen wij brengen aan de manschappen der genie, die met groote vaardigheid, deskundigheid en ambitie onder leiding van kapitein Ir. v. d. Stadt hun gevaarlijk werk hebben verricht. Ook den arbeiders, door gemeente en waterschap bij deze werkzaamheden tewerkgesteld, zij een woord van lof niet onthouden. Het ijsvrij maken van de Slingebeek, waarvan wij hierbij eenige foto's brengen, trok zeer groote belangstelling, ook van officieele zijde. 1. Burgemeester J. J. G. Boot en Kolonel J. Dwars bespreken het doen verwijderen van het ijs bij de bruggen. — 2. Het verbrjzelen van het ijs met behulp van compressors. — 3. De overstroomde Pallandbrug door de groote toevoer van water, dat door de ijsmassa's werd tegengehouden. — 4. De manschappen der genie op zoek naar de ijsbanken in de beek. — 5. Het leggen van de springstof onder het ijs. — 6. De uitwerking van de springstof, welke tot ver in den omtrek hoorbaar was en zeer veelen Zaterdagnacht in hun slaap stoorde. — 7 en 8. Het dichten van de beide breuken in den dijk boven de Fukkinkbrug.

Project Boven-Slinge Varsseveld bijlage

Het kwam vroeger regelmatig voor dat de Boven-Slinge buiten haar oevers trad want de waterlopen waren nog niet zo geperfectioneerd en er viel nagenoeg niets te regelen. Op de linker foto ziet u hoe de Aaltenseweg eruitzag na zo'n overstroming en op de rechter foto de oude Boven- Slinge met normale waterstand.

Bruggen

In dit beschreven stuk beek kan men momenteel op een tiental plaatsen de Boven-Slinge passeren, op zijn smalst via een fietsbrug aan de Pasdijk en op zijn breedst op de Hiddinkbrug op de N18. Een aantal van deze bruggen stammen uit de eind jaren zeventig, maar vroeger waren dat er veel minder en waren zij veel smaller en primitiever. De meeste bruggen zijn vernoemd naar boerderijen in de directe omgeving.

Van oost naar west komt u de volgende bruggen tegen:

1. de fietsbrug bij de Pasdijk
2. de Entinkbrug, uit 1979 en vernoemd naar de boerderijen Entink.
3. de Pallandtbrug, vernoemd naar Huize Pallandt.
4. de Vriezenbrug uit 1979.
5. de Schepersbrug, uit 1937 en vernoemd naar de schaapherder die daar vlak bij woonde
6. de Hiddinkbrug, waar nu het verkeer van de drukke N18 de Boven-Slinge kruist.
7. de Kieftenbrug in 2022 geheel vernieuwd.
8. de Vorentjesbrug uit 1980.
9. de Stubbelderbrug uit 1980
10. de Poelsbrug uit 1950 vanuit Westendorp.

Project Boven-Slinge Varsseveld bijlage

Contrast: de Hiddinkbrug (links en rechts) en vervolgens de Pallandtbrug van toen en nu.
Bij de Pallandtbrug kon men ook bootjes huren om over de beek te roeien.

Hiddinkbru

Varsseveld. Slinge bij de Pallandtbrug

U heeft al een indruk hoe woest het water kan zijn in de Boven-Slinge. Maar in een warme zomer staat het soms compleet droog en kunnen er zelfs schapen grazen. Dat komt doordat dit gedeelte later gegraven is en op een grotere hoogte ligt als de originele loop.

Flora en fauna langs de Boven-Slinge

De IVN Vogelwerkgroep Oude IJssel heeft in totaal 85 nestkastjes opgehangen aan de bruggen over dit deel van de Boven-Slinge. Jaarlijks controleren zij, als de waterstand dat toelaat, de nestkastjes op inhoud. Er blijken naast de normale tuinvogels toch ook vogels te broeden die zeldzamer zijn zoals de grote gele kwikstaart en de grauwe vliegenvanger bij het oude zwembad. Verder zie je ook regelmatig huiszwaluwen de speciale nestkastjes gebruiken. Meer details kunt u lezen in de bijlage over de vogelstand.

Project Boven-Slinge Varsseveld bijlage

Het onderwater leven en de visstand

In 1844 heeft er een aanbesteding plaats gevonden om de beek breder te maken en zijn kavels van 5 meter uitgegeven waarvoor mensen zich konden aanmelden om met de hand te gaan graven. Hierdoor werd de beek bij Varsseveld verlegd en verbreed. In 1973 is de beek nog verder verbreed naar de huidige vorm. Dat maakte een einde aan de overstromingen. Door de verbreding is een deel ook boven het maaiveld komen te liggen en daardoor komt het voor dat in droge en hete zomers deze stukken van de beek als eerste helemaal droog komen te liggen.

Dat heeft natuurlijk ook grote invloed op de visstand in droge zomers. Interessante details kunt u lezen in de bijlage over het onderwaterleven en de visstand.

Bronnen: André Kaminski, Frank Bosman, Wim Jolink

Foto's: Frank Bosman, Riky te Kloeze en Jan van den Berg